

INSTITUT CAMBRILS

Autor/a: Ignasi Salat Bas

DISSENY D'UNA REVISTA CASTELLERA

Tutor/a: Teresa Camats

Dibuix Tècnic

Promoció: 2014/2016

ÍNDIX

ÍNDIX	1
INTRODUCCIÓ METODOLÒGICA	3
INTRODUCCIÓ	5
1. ELS CASTELLS?	7
1.1. Què són els castells?	7
1.1.1. Nomenclatura.....	7
1.1.2. Parts dels castells	7
1.1.3. Estructures dels castells	9
1.2. Història dels castells.....	11
1.2.1. Orígens	11
1.2.2. Primera època d'or (1851-1889).....	12
1.2.3. Decadència	12
1.2.4. Renaixença	13
1.2.5. Segona època d'or.....	15
2. DISSENY I REDACCIÓ D'UNA REVISTA I DELS SEUS ARTICLES	17
2.1. Periodisme.....	17
2.1.1. Periodisme i estil periodístic	17
2.1.2. Història del periodisme	17
2.2. Punts fonamentals del disseny d'una revista	20
2.3. Redacció dels articles	22
2.3.1. Gèneres periodístics.....	22
3. LA MEVA REVISTA	34
3.1. Seccions i aspectes	34
3.2. Procediment.....	35
CONCLUSIONS.....	38
BIBLIOGRAFIA.....	40
WEBGRAFIA.....	41
ANNEXOS	44

ANNEX 1	45
ANNEX 2	47
ANNEX 3	49
ANNEX 4	55
AGRAÏMENTS	56

INTRODUCCIÓ METODOLÒGICA

Amb aquest treball pretenc endinsar-me en el món del periodisme, exactament en el periodisme d'una de les meves grans aficions, el periodisme casteller. A més també vull conèixer el món del periodisme més informàtic, el món de la maquetació de diaris, revistes... La utilització de programes d'edició de fotografies, com l'*Adobe Photoshop* o de maquetació de llibres o revistes com l'*Adobe InDesign*. Això ja pensant en uns estudis futurs de publicitat i relacions públiques o comunicació audiovisual.

En aquest apartat, he tingut l'ajuda de la meva germana que està estudiant quart de Disseny Gràfic, i ha estat ella qui m'ha ensenyat els coneixements necessaris per a la maquetació de la revista. I per a la redacció dels articles he hagut de fer la recerca de tota la part de periodisme i gèneres periodístic exposada en la primera part d'aquest treball. Finalment també he tingut l'ajuda del meu tiet que va estudiar periodisme i al llarg de la seva carrera ha treballat a TV Reus, TV3 i al diari El País; a més de fer la retransmissió d'alguns concursos de castells de Tarragona.

Com s'explica en el treball la fotografia és un gran suport en els articles, i en aquest aspecte també he tingut ajuda de diversos companys i fotògrafs coneguts que desinteressadament m'han cedit diverses fotografies. I també he tingut la col·laboració de periodistes castellers en alguns articles.

Pel que fa a la tria de temes i contingut de la revista he realitzat una enquesta per internet, i amb els resultats extrets he valorat quins temes importen més i tenen més rellevància que altres. Aquestes conclusions extretes de l'enquesta, contestada per més d'un centenar de persones estan en l'apartat 3.2. Seccions i aspectes, dins del bloc 3. La meva revista.

A més, al ser relativament novell en el món dels castells, ja que només fa dos anys que formo part de la colla Xiquets de Cambrils, i anteriorment no hi havia establert cap relació directa, he volgut conèixer més la història i l'evolució d'aquesta tradició

bicentenària. Alhora m'ha servit per fer recerca d'informació per escriure els articles, a fons d'internet, llibres de castells i a través d'entrevistes, enquestes i qüestionaris a castellers destacats de diferents colles, amb els qui he pogut contactar gràcies a companys de la colla que m'han facilitat els contactes. He tingut també, mitjançant amistats pertanyents a altres colles, facilitats a l'hora de realitzar algun article i les entrevistes.. També he utilitzat qüestionaris enviats per les xarxes socials.

INTRODUCCIÓ

Abans d'arribar el moment en què havia de decidir el tema del treball i el tutor, ja diversos professors del centre ens havien fet alguna xerrada informativa sobre el Treball de Recerca. En aquestes xerrades, després que ens mostressin exemples, vaig prendre la primera decisió que s'hauria de reflectir en el meu treball en la part pràctica, volia crear, el que fos, però no tenia l'interès suficient que crec que un ha de tenir sobre un tema molt concret per tal d'informar-se, explorar i finalment plantejar una teoria o fer una comparació. Podia crear el que fos, un llibre, un curtmetratge, un documental, una revista, una pàgina web, etc. Un cop presa aquesta decisió vaig pensar en un tema del qual pogués crear quelcom, i què millor que un tema el qual coneixes de primera mà, una de les teves passions i que per moltes dificultats que et trobis sempre tindràs ganes de continuar per veure el resultat final. I vaig triar els castells. Veient les facilitats que em podria trobar i l'interès que tinc sobre el periodisme casteller, ja que és un corrent periodístic molt nou i potent, vaig decidir endinsar-me en aquest món i crear una revista, que sempre és més dinàmica, variada i lliure que un diari.

Aquest treball consisteix en elaborar una revista de temàtica castellera i tot el que això comporta, disseny gràfic, redacció d'articles, maquetació, investigació, etc. El treball consta de dues parts principals. La primera, la investigació sobre el tema de la revista, els castells; la seva història, les diverses estructures, la nomenclatura castellera i les parts del castell. I també, dins d'aquesta primera fase d'investigació, hi ha l'elaboració d'una revista; aspectes a tenir en compte en el disseny gràfic, el periodisme, l'estil periodístic, els gèneres periodístics i els diversos articles periodístics. La segona part és la meva revista, és a dir, la part pràctica del treball, tant el procediment que he dut a terme per a la realització de la revista com la pròpia revista física i diversos aspectes d'ella.

Pels motius anteriorment esmentats he creat una revista de temàtica castellera que té una certa relació amb els meus futurs estudis universitaris ja siguin de publicitat i relacions públiques o de comunicació audiovisual.

1. ELS CASTELLS?

Els castells són una tradició catalana bicentenària, actualment molt estesa per tota Catalunya i a l'estranger, amb una tècnica, història, argot i nomenclatura pròpia.

1.1. Què són els castells?

Segons el Diccionari de la Llengua Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans, el castell és una "Torre de dimensions i alçària variables, formada per castellers enfilats uns damunt les espatlles d'altres, pròpia de certes festes populars." A més, podem afegir que tenen més de 200 anys d'història i són Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO, des del 2010. Formen part de la cultura catalana, van començar a l'anomenada zona tradicional, el Camp de Tarragona i el Penedès i s'han estès per tota Catalunya, la Catalunya Nord i les Illes Balears.

Els castells, com diu la definició del Diccionari de l'IEC (Institut d'Estudis Catalans), estan formats per castellers enfilats uns damunt les espatlles d'altres. Però aquests castellers, segons la posició que ocupen reben un nom concret, igual que els castells reben noms diferents segons les persones que hi ha en cada pis i el número de pisos que tenen. Per això cal conèixer les parts d'un castell, el seu nom, el vocabulari casteller i la nomenclatura.

1.1.1. Nomenclatura

La nomenclatura castellera està formada per dos números i a vegades alguna lletra. El primer número són els castellers que hi ha en cada pis i el segon el número de pisos que té el castell; per tant un 4de8 és un castell de 8 pisos amb quatre castellers en cada pis. El castell d'una sola persona rep un nom especial, és diu pilar. A partir d'aquí es poden afegir alguna lletra com la A o P, la F, la M, la P i les lletres PS.¹

1.1.2. Parts dels castells

Un castell podem dir que és una estructura única, però a la vegada formada per estructures més petites, o parts. Aquestes parts principalment són la pinya, el tronc i el pom de dalt; a partir d'aquí, segons la dificultat del castell es poden introduir noves parts com el folre, les manilles i els puntals o ajuts; que seguidament explicaré. Però primer cal saber què és la pinya, la base del castell. La pinya és la base del castell, és la

---

¹Vg. annex 1, pàg.45

part on es troba el major nombre de castellers; té dues funcions: suportar i donar consistència al tronc i en cas de caiguda, amortitzar-ne el cop. Tot i semblar el contrari, segurament és la part més complexa de muntar d'un castell, sobretot la soca, que és la part que està més al centre de la pinya, on trobem els baixos, contraforts, crosses, aguller i els primers cordons.²

Damunt la pinya, normalment i en la majoria de castells hi ha el tronc, que és la part més visible del castell. No tothom pot pujar al tronc d'un castell, la posició està determinada pel pes del casteller, la capacitat de resistència que té, per l'alçada i la llargada dels braços. S'estableix un ordre lògic, amb els castellers més pesats i alts a baix i a dalt els castellers més primers i baixets, que acostumen a ser dones, per les seves característiques físiques. Cada pis del castell té un nom diferent, els únics que toquen de peus a terra són els baixos, com el seu nom indica acostumen a ser persones fortes per aguantar el pes i baixes per comoditat de la pinya. Damunt seu hi ha els segons, seguidament els terços, quarts, quintes, sisens i fins a setens, anomenats així segons el pis que ocupen els castellers de tronc.

Damunt del tronc, pel culminar el castell hi ha el pom de dalt, que són els últims tres pisos formats per la canalla. És una estructura de dos castellers, els més grans de la canalla, que són els dosos, damunt porten l'acotxador, aixecador o cassoleta, segons la colla i la zona, que acostuma a ser el casteller més petit, per tal de que l'enxaneta passi fàcilment per damunt seu i fer l'aleta, i així coronar el castell. El pom de dalt es conta com tres pisos, dosos, acotxador i enxaneta. En alguns castells compostos com el 5, 7, 9 o 12 hi ha diversos poms de dalt on a vegades l'enxaneta és el mateix i passa per tots els poms o n'hi ha un per cada pom i fan l'aleta simultàniament.

A part d'aquestes tres parts bàsiques del castell n'hi poden haver més quan els castells adquireixen més dificultat. Així que per tal de donar més estabilitat al castell es formen pinyes més petites que pugen damunt la pinya, anomenades folre i manilles. S'utilitzen en castells de gamma extra com el 3d9f, 5d9f, 2d9fm o el 3d10fm. Encara existeix una altra estructura que té la mateixa funció que el folre i les manilles, però es veu en molt poques ocasions, ja que són per a castells de màxima dificultat.

---

²Vg. annex 1, pàg.45

Aquesta estructura són els puntals o ajuts, segons la zona, que només s'han vist en un ipd9fmp dut a plaça pels Castellans de Vilafranca l'any 2002.

1.1.3. Estructures dels castells

Les estructures del castell, principalment es veuen en el tronc, on varia el nombre de castellers que hi ha a cada pis. A partir d'aquí la pinya pot variar en volum o forma, però les funcions són les mateixes i segueix havent-hi els mateixos castellers amb les diferents funcions, com les crosses, contraforts, vents, etc. També pot variar el pom de dalt, que pot ser d'un castell compost com el 5 o el 7 o simple, com el del 3 o 4.

L'estructura més simple és el pilar (p), que està format per un sol casteller per pis, també és l'estructura més complicada. El pilar més bàsic és el de 4, i el més gran descarregat mai és el p8fm. Però al 2002 es va veure un intent del p9fmp per part dels Castellans de Vilafranca. Després de les tres rondes de cada colla a l'actuació hi ha una ronda de pilars, tot i que si supera els cinc pisos es pot dur a terme en alguna de les tres primeres rondes com si es tractés d'un castell. També per acabar l'actuació es fa una ronda de pilars conjunts de totes les colles, principalment de 4. Però també es poden fer un conjunt de pilars, anomenat vano de 5 o de 6, en funció de l'alçada del pilar central que és acompanyat per dos altres, un a cada costat d'un pis inferior. A més, en algunes diades per entrar a plaça es fa un pilar de quatre pisos caminant, el més emblemàtic és el que es realitza a Tarragona per les festes de Sta. Tecla. Cada 24 de setembre, després d'una petita actuació de les colles de la ciutat a la Plaça de les Cols, realitzen el pilar caminant pujant els 20 esgraons de la Seu i baixant-los, seguint pel Carrer Major fins arribar a la Plaça de la Font i la porta de l'ajuntament. Aquest pilar caminant té més de 170 anys d'història, i s'ha convertit en un dels actes més seguits de les festes de Sta. Tecla per tots els tarragonins i amants dels castells.

L'estructura del dos consta de dos castellers en cada pis, dos pilars mirant-se de cara, anomenats rengles. Es pot dir dos o torre, depèn de la zona geogràfica, a la zona més tradicional, Tarragona i Valls es diu dos; i a Vilafranca i més al nord, torre. Pot ser des del sis pisos, 2de6, fins a nou pisos, 2d9fm; però encara hi ha castells més difícils, com el 2de8 sense folre o net, o el 2de9 sense manilles, que és el castell d'estructura de dos més difícil aconseguit mai, pels Castellans de Vilafranca, que el van carregar per la Diada de Sant Fèlix del 2005 per primer cop.

El tres, com el dos, són tres rengles ajuntades donant una forma arrodonida al tronc. Pot anar de sis pisos, 3de6 fins a deu, 3de10fm; ara mateix només hi ha quatre colles que l'hi ha pogut fer l'aleta: Castellers de Vilafranca, que van ser els primers al 1998. Després els Minyons de Terrassa també al 1998 i van ser els primers en descarregar-lo, la Colla Vella Xiquets de Valls i finalment, la Colla Jove Xiquets de Tarragona. Un altre castell amb estructura de tres, de màxima dificultat és el 3de9 sense folre, el qual s'ha intentat a plaça, però mai ha estat carregat.

La següent és una estructura bàsica i simple: quatre rengles en forma de quadrat, més o menys. Igual que el tres, pot ser des de sis pisos, 4de6 fins a 10, 4de10fm, aquest castell només l'han intentat dues colles, els Castellers de Vilafranca i els Minyons de Terrassa, qui el va descarregar per primer cop a la història la passada temporada 2015. A part, també hi ha un altre castell amb estructura de quatre, de gamma extra; el 4de9 sense folre o net, que s'anomena castell total, per la gran exigència tècnica i física que han de tenir els castellers de tronc.

Finalment hi ha els castells compostos, que principalment estan formats per una de les estructures bàsiques com el tres o el quatre i sumant-li una o diverses estructures de dos. Potser la més vista, és el cinc, que està format per una estructura de tres central i a la rengla principal, per la part de darrere, se li enganxa un dos. El castell més gran amb aquesta estructura ha estat el 5de9f. Una altra estructura composta i força vista, sobretot amb 7 i 8 pisos és el nou. Està format per un tres central i igual que al cinc se li enganxa una estructura de dos, però aquesta vegada un dos a cada rengla del tres.. El 9de8 oficialment està considerat gamma extra, per la quantitat de gent al tronc i per la dificultat de lligar una pinya d'aquestes magnituds. A partir d'aquí hi ha altres castells compostos com el dotze, que és com el nou però amb un quatre central i un dos enganxat a cada rengla. I també existeix el set, que és una estructura bàsica de quatreal que se li suma una estructura d'un tres. Els Castellers de Vilafranca van descarregar el 7de9f al 2012.

Un altre tipus de castells compostos, són els castells amb agulla o pilar, dependent de la zona geogràfica s'anomena d'una manera o una altra. Principalment són estructures bàsiques com el tres o el quatre al que a l'interior d'aquesta estructura es construeix un pilar central. Primer de tot es carrega l'estructura externa, el tres o

quatre; després l'acotxador normalment, o l'enxaneta es col·loca a dins al pilar per coronar-lo, però no es considera carregat fins que el tres o quatre s'ha desmuntat i només queda el pilar de peu. Un cop descarregat el pilar, el castell es considera descarregat. A part, dels castells bàsics amb agulla o pilar, també se n'han fet amb estructures compostes com el 5de8p o el 7de7p. El cas del 7de7 es poden fer dues agulles o pilars, ja que a l'estructura central del quatre se'n fica una i a l'estructura del tres adjunta n'hi cap una altra. El 3de9fp és el castell amb pilar de major dificultat descarregat mai.

1.2. Història dels castells

Els castells tenen més de 200 anys d'antiguitat, i han passat per diverses etapes, fins a cinc. Durant aquests anys, s'han fet modificacions de la tècnica, han aparegut i desaparegut colles i el nivell casteller ha estat irregular, amb una decadència força destacable i una renaixença fins a l'actualitat brillant.

1.2.1. Orígens

Abans de parlar sobre la pròpia història dels castells cal saber d'on venen. Després de treballs i estudis que encara s'estan realitzant, s'han descartat teories sobre l'origen dels castells que els enllaçaven amb orígens d'arrels estranyes i sorprenents. La teoria més acceptada fins al moment sobre l'origen casteller és a partir del ball de valencians, una dansa dins de la qual es realitzaven petites construccions humanes que van començar a generar rivalitat entre les agrupacions que les duïen a terme. Aquestes construccions van anar agafant protagonisme i una certa identitat i van acabar separant-se del ball de valencians i arrelant principalment a la ciutat de Valls, el bressol casteller. A partir d'aquí es van anar modificant les estructures i la tècnica per aconseguir estructures de major dificultat i alçada i, ala vegada, més segures.

El començament de la història dels castells es remunta a fa més de 200 anys, a principis del segle XIX; exactament, per les Festes Decennals de la Mare de Déu de la Candela de Valls, quan està citada la primera actuació duta a terme per un grup de vallencs, Colla de Pagesos, on van realitzar un pilar de 5 i un pilar de 3 caminant. Aquest és l'inici de la història del món casteller, la qual segueix amb la segona etapa, l'anomenada Primera època d'or (1851-1889). Seguidament del 1889 al 1926 existeix

una decadència, però del 1926 al 1981 sorgeix una renaixença de la cultura catalana, i amb ella també del món casteller. I finalment, des del 1981 fins l'actualitat, s'estableix una segona època d'or.

Com ja he dit abans, la història dels castells comença per les dates de les Festes Decennals de la Mare de Déu de la Candela de Valls al 1801, i quatre anys més tard, al 1805 es documenten dues colles a la ciutat de Valls. La Colla dels Pagesos i la Colla dels Menestrals, les dues colles a les quals se'ls va prohibir actuar a la seva ciutat, Valls, per la mort d'un casteller. Cap al final d'aquesta primera època es documenten el primer pde7 amb folre i el 2de8 amb folre.

1.2.2. Primera època d'or (1851-1889)

Després dels inicis va començar la primera època d'or amb el primer 3de9 descarregat per la Colla la Roser, actualment Colla Joves Xiquets de Valls, el 24 de setembre per les Festes de Santa Tecla a Tarragona. A més durant aquesta primera època d'or es daten nous castells com el 5de8, el 2de7 aixecat per sota, únic intent fins al 2008. També es descarreguen els primers pilars de 8 amb folre i manilles, el 4de9f i el 5de9f. I és al 1889 amb l'últim castell de 9 del segle XIX que es dona per acabada la primera època d'or dels castells. D'aquesta època, hi ha referències que poden fer arribar a pensar en castells com el pilar de 7 sense folre, el 2de8 aixecat per sota o el 3de9 sense folre; però no s'han pogut verificar i són poc fiables. El que sí que van arribar a descarregar les dues colles de la ciutat de Valls, va ser el p8fm, i també es va intentar el 5de9f, només descarregat per la Colla Vella de Valls. Com que en aquesta primera època només es comptaven com a vàlids els castells descarregats, i als carregats no se'ls hi donava la mínima importància, això fa que les informacions no siguin massa fiables.

1.2.3. Decadència

A partir del 1889 va començar una davallada de l'activitat castellera, fins al punt en que el 3de7 i 4de7 es consideraven els castells de màxima dificultat. L'arribada de la fil·loxera i els seus efectes al camp va comportar un canvi de conreu o l'emigració a les ciutats. I això ens porta al que es creu la segona causa de la davallada, l'aparició d'una línia ferroviària entre Valls i Barcelona, que molts pagesos van utilitzar per a emigrar a la capital. Per tant, l'índex de població de Valls, com el de molts pobles i ciutats no

industrialitzades de Catalunya va baixar considerablement. Menys persones és sinònim de castells més petits. Algunes de les colles que van desaparèixer van ser els Torraires de Montblanc, tant la colla Nova com la Vella, les dues colles de l'Espluga, els Xiquets de Torredembarra i la colla de la Mercè a Tarragona. Per tant, podem dir que les dos úniques colles que van seguir actuant de forma oficial van ser les dues colles de Valls, ja que en altres poblacions només es té constància de grups de persones que s'aplegaven per fer castells sense ser de cap colla i de forma molt irregular.

No només hi va haver una davallada dels castells, sinó de tota la cultura popular en general, el seguici festiu de molts pobles es va reduir i desaparèixer a moltes poblacions de Catalunya. Durant aquesta època, es van mantenir la manera de comptar pisos i altres aspectes, però a partir d'aquell moment l'acotxador i l'enxaneta no van tornar a posar-se drets al carregar les construccions fetes per les colles. Entre el 1913 i el 1922 a Tarragona no es va realitzar cap actuació castellera, no va ser fins al 1923 que els Xiquets de Valls van tornar a actuar i a partir d'aquí es va decidir crear una colla castellera a Tarragona, els Xiquets de Tarragona. La colla tarragonina es va estrenar per les Festes de Santa Tecla, però no es sap ben bé si al 1925 o 1926, però en aquesta primera actuació es van segellar el 4de6, 3de6, 2de5 i pde4. L'any 1926 també va néixer els Nens del Vendrell; amb l'aparició de la colla tarragonina i la vendrellenca es va acabar aquesta decadència per entrar en una renaixença.

1.2.4. Renaixença

És al 1926, amb l'aparició de noves colles fora de la població de Valls, com els Nens del Vendrell o els Xiquets de Tarragona, que comença la renaixença del món casteller que sortia d'una etapa de decadència fosca i dura. Aquesta renaixença coincideix amb una recuperació de l'economia agrària de la zona tradicional castellerament parlant, Camp de Tarragona i Penedès; i amb una davallada de l'hegemonia cultural del noucentisme. Els primers anys de la renaixença van comportar un seguit de canvis en les colles, fusions, separacions i aparicions de noves colles, com és el cas de els Nens del Vendrell que es separen en dos, els Mirons i els Caneles. Posteriorment apareixen uns nous Nens del Vendrell, els Caneles desapareixen i els Mirons canvien de nom pel de Xiquets de Vendrell. I a Tarragona un grup de membres de Xiquets funden la colla Nova i Xiquets pren el nom de Vella. Els anys trenta van servir de consolidació

d'aquesta renaixença no solament per l'aparició de noves colles sinó també per l'assoliment de castells de 8. És al 1932, a l'Arboç del Penedès, on la Colla Vella dels Xiquets de Valls carregava per primer cop des de la renaixença el 4de8 i descarregava el 2de7. A més, la Colla Nova dels Xiquets de Valls a Vilafranca al 1933 descarrega el primer 4de8 de l'època i a Torredembarra carrega el primer 3de8. Semblava que tot anava sobre rodes per tal de recuperar el nivell casteller assolit en la primera època d'or, fins que va tornar a haver-hi una davallada provocada per la guerra civil espanyola i la post guerra, que va provocar la mort o exili de molts castellers i seguidament la desaparició d'algunes colles. Les colles de Valls, el Vendrell i Tarragona es van unir formant una sola colla per municipi, i aquestes eren les úniques colles del món casteller durant la post guerra.

Uns anys després, a partir del 1946 es van començar a separar les colles unificades, primer va ser la colla de Valls, dividint-se per ser la Colla Vella de Rabassó i la Muixerra. Després va ser Tarragona on es va refundar la Colla Nova de Sant Magí i la colla antiga va passa a dir-se Vella. A més al 1948 es van fundar els Castellers de Vilafranca. Fins a aquell moment el castell més gran descarregat era el 4de8, el 3de8 encara es resistia. A partir dels anys 50 podem parlar d'una segona renaixença o de la segona part de la renaixença. Els Nens del Vendrell, van trencar amb l'hegemonia vollenca descarregant el 3de8, però es pot considerar un fet únic, ja que aquesta etapa va estar marcada per la irregularitat de les colles per aconseguir castells com el 2de7, 4de8 o 3de8. Els castells de 9 aconseguits en la primera època d'or eren mites d'un passat memorable però alhora inabastable.

Tot i no créixer en dificultat de castells sí que creixia el nombre de colles. Van aparèixer els Minyons de l'Arboç, els Xiquets de Gavà i es va reorganitzar els Castellers de Vilafranca. Un altre impuls per al món casteller van ser els concursos, on destacaven els de Barcelona, però se'n van organitzar en altres ciutats catalanes com Tarragona, Vilafranca, Reus, el Vendrell i Valls; per acabar consolidant-se el concurs de Tarragona celebrat bianualment, el més antic i tradicional celebrat des dels anys 30.

Finalment, abans de donar el pas per entrar a la segona època d'or cal destacar una rivalitat castellera entre la Vella de Valls i els Nens del Vendrell. Cal destacar un concurs celebrat a Tarragona, als anys setanta, per Santa Tecla, que va aplegar 20.000

espectadors i on els Nens del Vendrell van quedar en primera posició amb el pde6 carregat, el pde7f carregat i el 2de8f descarregat. En segon lloc va quedar la Colla Vella de Valls amb els mateixos castells que els Nens però només carregats. Ja als anys setanta, els Nens i la Vella de Valls seguien amb castells de la gama alta de 8, i també van aparèixer noves colles, fins a disset. Destaquen la Colla Joves Xiquets de Valls, successora de la Muixerra, els Castellers de Barcelona i els Bordegassos de Vilanova.

1.2.5. Segona època d'or

L'any 1981, per la diada de Santa Úrsula, a la plaça del Blat de Valls, la Colla Vella Xiquets de Valls dóna inici a la segona època d'or amb el primer intent del segle de castell de 9, que van descarregar. Als primers anys d'aquesta època d'or, els castells de 9 eren exclusius de Valls, al principi només de la colla Vella, però la Joves no es va quedar endarrere descarregant el primer 3de9f del segle al 1986. A partir d'aquí va començar un creixement constant, l'any 1987 els Castellers de Vilafranca van fer el seu primer castell de 9 i un any després, al 1988 ho aconseguen els Minyons de Terrassa. A partir d'aquest moment, fins al 1992, es van anar aconseguint fites com el primer intent d'un castell amb folre i manilles, i grans actuacions que cada vegada es superaven, arribant a descarregar en una mateixa actuació el 3de9f, 4de9f i 5de8, la tripleta màgica.

A partir dels anys noranta, el nombre de castells de 9 va anar creixent exponencialment. Va passar de catorze l'any 1992 a vuitanta-dos l'any 1999. També va créixer el nombre de colles, vint-i-sis al 1992, mentre que al 1999 ja n'hi havia seixanta. Seguidament, al 1993, la Colla Jove Xiquets de Tarragona entra en el privilegiat grup de colles de nou i Minyons de Terrassa descarregava en el seu primer intent el 2de9fm. Aquesta fita inèdita fins aquell moment marcava un abans i un després en el món casteller, s'havia superat la primera època d'or descarregant un castell excepcional, un castell que van denominar de gamma extra.

El 1995 es va marcar un altre punt d'inflexió en una estructura oblidada, el pilar. Els Castellers de Vilafranca bastien el pilar de set amb folre i el pilar de vuit amb folre i manilles, i també castells amb agulla, com el 4de8a i el 4de9fa. Els Minyons de Terrassa no es quedaven endarrere i descarregaven el 5de9f. Aquestes dues colles punteres del món casteller van assolir nivells mai vistos, gràcies a una rivalitat que va portar a una

cursa per assolir castells més grans. Els primers en fer una passa endavant van ser el Minyons de Terrassa, a Girona, el 25 d'octubre del 1998, per les festes de Sant Narcís quan van descarregar el 4de9sf. Els de Vilafranca no volien ser menys, al novembre d'aquell mateix any carregaven el castell de deu, el 3de10fm, mentre que els Minyons, uns dies després l'aconseguien descarregar. El fet casteller era de deu, havien aconseguit pujar un pis més aquells castells que ja semblaven impossibles i eren mites de la primera època d'or. Un any després les colles de Valls també van assolir grans castells, com el 4de9sf, assolit per la Colla Joves Xiquets de Valls i el tres de vuit aixecat per sota per la Colla Vella Xiquets de Valls. A més els Castellers de Vilafranca carregaven el 2de8sf.

Realment, podem parlar d'una segona època d'or, molt més esplendorosa i brillant tant en nombre de colles i en nombre de castell i la seva dificultat. I podem afirmar-ho amb contundència després que els Minyons de Terrassa, el 22 de novembre del 2015, carregaven i descarregaven el primer 4de10fm de la història per la seva diada.

2. DISSENY I REDACCIÓ D'UNA REVISTA I DELS SEUS ARTICLES

En la creació d'una revista cal tenir en compte diversos aspectes, tant del seu disseny i maquetació, com la redacció del seu contingut, que tot seguit estan més desenvolupats.

2.1. Periodisme

En primer lloc, cal definir periodisme i classificar els gèneres periodístics que existeixen; després explicaré més detalladament els gèneres periodístics més importants, i els que més s'utilitzaran en la revista.

2.1.1. Periodisme i estil periodístic

Sabem que el periodisme és la modalitat de comunicació de masses amb l'objectiu de la difusió de fets documentables i comentaris subjectius, opinions, sobre fets socialment rellevants.

Primer de tot cal definir estil; l'estil és el conjunt de trets d'expressió propis d'una època, gènere o persona. Per tant, quan parlem de gènere periodístic ens referim a les característiques d'expressió d'aquest gènere per davant dels altres. A més, s'ha dit que el gènere també pot ser personal, per tant, un periodista pot tenir el seu propi estil dins de l'estil del gènere periodístic. Aquest estil personal està definit principalment per tres factors, la tradició, la personalitat del mateix escriptor i finalment el més important en el gènere periodístic, l'expectativa del destinatari. Estem d'acord que les notícies i altres escrits que pertanyen al gènere periodístic han de ser entesos de forma ràpida i eficaç, i aquesta és la funció i l'objectiu del tercer factor, l'expectativa del destinatari, fer una lectura atractiva i interessant. Per tan, podem dir que l'estil periodístic està marcat principalment pel seu objectiu principal, informar.

2.1.2. Història del periodisme

El periodisme pròpiament dit no va començar fins al 1609, però existeixen uns antecedents, entre els quals podem destacar cronològicament: escrits de gestes i campanyes militars de l'Antiga Grècia i Roma fins a l'Edat Mitjana; com podrien ser les quatre Cròniques dels reis de la Corona d'Aragó. I al segle II i III, a Xina, existien uns petits fulletons amb esdeveniments per als membres de la cort. Tots aquests escrits no

es poden considerar pròpiament periodisme ja que no anaven dirigits a un públic ampli, sinó que eren reservats a un públic reduït i limitat.

Periodisme antic (1609 – 1789)

En temps anteriors del 1600 i a la invenció de la impremta, ja existia el periodisme d'alguna manera. Hi havia gent que es guanyava la vida escrivint a mà, notícies per després vendre a gent rica i poderosa que volia estar al corrent del que passava, com podria ser la noblesa, governadors o grans comerciants. Al ser escrits a mà no es podien fer moltes còpies així que el seu preu era força elevat i com a conseqüència el seu públic era molt reduït.

El periodisme es diu que va començar amb la invenció de Johannes Gutenberg, la impremta, a partir de la qual va començar a créixer el periodisme. Al segle XVI amb la reforma luterana i les guerres religioses van aparèixer els primers fulls d'opinió, que servien per difondre textos o sermons de Luter, van ser les primeres impressions amb un objectiu periodístic que arribaven a un cert èxit i a un públic força ampli. Tot i això no van durar massa, ja que els governs i l'Església van prohibir la impressió i publicació d'aquests fulls d'opinió a més de limitar la llibertat d'impremta.

Un segle més tard, al XVII, apareixen les primeres publicacions setmanals sobre política i aspectes militars, que arribaven a un públic nombrós i heterogeni. Aquestes publicacions s'anomenaven gasetes, que el seu nom provenia del nom de la moneda, de la que amb una unitat d'aquesta podies comprar una d'aquestes publicacions setmanals.. Les dues primeres gasetes publicades són d'origen alemany i de l'any 1609, en primer lloc hi ha el *Relation aller Fünemmen Und Gedenckwürdigen Historien* (Col·lecció de totes les notícies distingides i memorables), publicada a Wolfenbüttel. I en segona posició hi ha el *Relatiod'Estasburg*.

Després dels conflictes entre impremtes britàniques pels drets d'impressió i edició de les gasetes, que acabarien cedits a *LondonGazette* per la Corona Britànica, va aparèixer el primer periòdic britànic, l'any 1702. El *Daily Courant*, de caràcter neutre i que va desaparèixer al 1735, i tot i ser un diari britànic només publicava informació procedent d'un periòdic francès i dos holandesos, i cap notícia parlava d'Anglaterra.

No va ser fins al 1758 que va aparèixer a Espanya el *Diario Noticioso, Curioso, Erudito y Comercial, Público y Económico* i al 1792 el *Diario de Barcelona*.

Periodisme modern (1789 – finals s. XIX)

El periodisme a partir d'aquí evoluciona a ritmes diferents en cada estat, ja que influeix on l'ascens del liberalisme que promou la circulació de notícies i l'aparició de nous diaris. Al 1842 es comença a publicar *The illustrated London News*, un diari anglès que conté esbossos d'artistes de tot el món. En aquesta època també es van obrir les primeres agències de notícies, com a conseqüència de l'auge del capitalisme i del colonialisme i les limitacions, principalment econòmiques, de les empreses editorials. La més antiga va ser fundada per Charles-Louis Havas a França, que posteriorment va evolucionar en l'actual *Agence France-Presse*, i a partir d'aquesta es van anar fundant arreu del món.

En aquesta època un altre gran avenç del periodisme va ser l'ampliació del seu mercat a les classes socials més humils, el preu dels diaris baixava i era assequible per a la majoria de la població, aconseguit gràcies a la publicitat, a les innovacions tècniques i a la revolució dels transports. I un altre evolució del periodisme va ser l'aparició dels primers corresponents, com és el cas de William Howard Russell, corresponent i considerat primer reporter de guerra, enviat a la Guerra de Crimea, que treballava pel diari anglès *The Times*.

Periodisme contemporani (finals s. XIX – 1994)

Durant aquest període el periodisme va assolir l'expansió mundial, la professionalització i la especialització del periodista i la creació de nous suports amb els quals accedir a la informació, com el cinema, la ràdio o la televisió.

Com hem dit, la professió de periodista aconsella tenir una titulació universitària i una especialització, això va ser pactat en els congressos internacionals a Bordeus i a Berna al 1895 i 1902 respectivament. L'especialització del periodisme va permetre ampliar el públic. Les editorials volien incrementar beneficis i van invertir en publicitat i en la millora del seu diari, a més, els periodistes de guerres van ser clau per el desenvolupament i transformacions dels mitjans de comunicació de masses, ja que en

moltes ocasions es van convertir en una arma de guerra per als països implicats. La fotografia també va guanyar importància dins del diari, el primer pas per al fotoperiodisme van ser les fotos de Roger Fenton, corresponal a la Guerra de Crimea. Al principi les fotografies eren un recurs molt poc utilitzat i de poca importància, fins que John Thomsson i Adolphe Smith van decidir donar més importància a les fotografies que al text en la revista *StreetLife in London*, cap al 1876. A partir d'aquí, les innovacions tècniques de la càmera fotogràfica i d'altres aparells que intervenen en l'aparició de la fotografia al diari, han fet millorar el fotoperiodisme.

També, com he dit abans, l'aparició de la ràdio, el cinema i la televisió van ajudar a la comunicació de masses i van ampliar el públic que podia estar informat de l'actualitat.

Periodisme digital (1994 – actualitat)

Al 1994, quan es va introduir l'internet als mitjans de comunicació va començar una nova etapa en el periodisme, l'era digital. Al principi, l'arribada de l'internet suposava un retrocés, ja que baixava el volum de les vendes, però més endavant els mitjans han aconseguit adaptar-se i això ha suposat un gran avanç, sobretot pel creixement del nombre de subscriptors en el diari digital.

El ràpid desenvolupament d'aquesta tecnologia va comportar la gratuïtat de les notícies i les publicacions, i això va suposar una davallada d'ingressos, el negoci no era sostenible. Però després els diaris van veure internet com un plus i el van adoptar com un nou mercat per recompensar la pèrdua de lectors que havia suposat la seva producció i distribució. Ja a la dècada del 2000, internet va permetre la creació del periodisme de dades, una especialitat del periodisme on la font principal d'informació i la matèria primera i fonamental són les dades, i així s'aconsegueix crear nous productes informatius.

2.2. Punts fonamentals del disseny d'una revista

En una revista es poden distingir sis punts a tenir en compte en la seva creació: la portada, el format, l'estructura, la tipografia, els gràfics i fotografies i finalment la creació de formes de text.

Un dels punts més importants de qualsevol revista és **la portada**, té una funció semblant a un cartell publicitari, vendre el producte, és una eina de màrqueting. És la imatge principal de la revista, no de la revista física, sinó de l'empresa la qual el seu producte és la revista. Amb el pas del temps, les portades de les revistes li donen personalitat. Mirant exemples, el que millor funciona és una estructura fixa, amb el títol clar i una imatge gran que varia en cada edició. En la portada es poden resumir i recollir alguns titulars d'articles del seu interior.

El segon punt a tenir en compte és **el format**, amb això ens referim a l'extensió, mida, forma, etc. No hi ha un format bàsic o inicial, del qual es poden fer variacions; sinó que cada editorial té el seu estil i pot jugar principalment amb la mida, la forma i l'extensió per crear una personalitat, com la portada. El format es podria definir com el resultat d'una facilitat d'utilització, l'adaptabilitat del contingut al format i les possibles limitacions mecàniques de l'impremta.

En tercer lloc, trobem **l'estructura**, que està formada per la presentació i l'ordre, els quals poden determinar el ritme de la revista, i es pot jugar amb el ritme per tal de sorprendre al lector. Els articles, la seva extensió, i els gràfics o fotografies, principalment, són els elements que fan variar el ritme, però la publicitat també els pot fer variar. Existeix un ordre, el "Front-Well-Back" que reparteix la publicitat entre els primers i últims articles, per tal de deixar els articles de més volum al mig de la revista i així tenen més llibertat d'extensió i forma. L'estructura ha de permetre al lector, accedir a la informació de manera lliure, des de qualsevol punt de la revista. Per això es poden utilitzar senyals, que poden marcar el contingut d'un article per diferenciar-lo d'un altre, poden determinar l'inici d'una secció dins la revista o un subapartat, etc.

Un altre punt, no menys important és **la tipografia**, la qual s'utilitza de manera creativa per tal de millorar l'aspecte de la revista i sempre pensant en la capacitat de transmetre el missatge de forma efectiva. Amb la tipografia s'ha de saber combinar mides, colors, estils, i trobar un equilibri entre la separació entre lletra i lletra i l'interlineat. També s'ha de tenir en compte l'amplada i l'extensió del text, per això el contingut sempre serà més important que el disseny. Qualsevol element que interfereixi amb el text serà negatiu.

Un dels elements més importants en el disseny i que donen suport a la informació escrita són **els gràfics i les fotografies**. Aquests han de tenir un equilibri i harmonia amb el text, i poden ser manipulats per motius d'originalitat i creativitat. Un bon consell és la següent frase: "Una imatge val més que mil paraules", així que s'ha d'aprofitar aquest poder de les fotografies per transmetre un missatge de manera clara i ràpida. Els gràfics també recolzen la informació donada en el text i proporcionen certesa.

I finalment un últim punt és **la creació de formes de text**. Una pàgina d'una revista amb molt de text i tot molt uniforme es fa pesada per al lector, per tant, s'han d'equilibrar les formes de text amb l'espai en blanc. A més les formes fetes amb text creen més dinamisme a la pàgina i li treuen monotonia i uniformitat.

2.3. Redacció dels articles

Els articles estan classificats en diversos grups i subgrups, aquests són els gèneres periodístics, on seguidament podem veure classificats i també tots els articles més utilitzats que alhora seran els que seran utilitzats en la part pràctica del treball, la revista.

2.3.1. Gèneres periodístics

Els gèneres periodístics són les diferents modalitats especialitzades en comunicació de masses, adaptades pels missatges informatius d'actualitat amb la finalitat d'aconseguir els objectius del periodisme. Els gèneres periodístics tal com són actualment han estat fruit d'una evolució històrica lligada amb l'evolució del periodisme. Els podem dividir principalment en dos grans grups: les narracions de fets o els comentaris en què s'exposen idees. I diem que l'evolució dels gèneres periodístics i del periodisme estan lligades, ja que aquests dos grans grups no sempre han estat igual d'importants, sinó que segons l'època històrica i l'evolució del periodisme, un grup ha predominat de manera notable sobre l'altre.

. El periodisme modern, que abasta des del 1850 fins a l'actualitat es divideix en tres grans etapes. Del 1850 al 1920 sorgeix el periodisme ideològic, on predomina el comentari; la segona etapa, el periodisme informatiu, va del 1920 al 1960 i hi predominen les narracions. I finalment, la tercera i última etapa, el periodisme d'explicació comença al 1960 i arriba fins a l'actualitat, i el gènere més destacat és el relat interpretatiu, una variant de la narració de fets.

Hi ha diverses maneres de classificar els texts periodístics, segons el professor José Francisco Sánchez n'hi ha com a mínim vuit: depenent de si tenim en compte l'autoria, el tipus de fet que tracten, el lector a qui va dirigit, el tema genèric, el mitjà en què es difon, el mètode d'elaboració, el lloc de presentació i segons la presentació formal del text.

Definitivament, la classificació que explicaré està basada en una teoria descriptiva i no normativa, és a dir, aquesta teoria de classificació dels gèneres periodístics estudia i explica com escriuen els autors, no com ho haurien de fer seguint un conjunt de normes i pautes. Aquesta classificació apareix per primer cop l'any 1961, a *Guiones de clase de Redacción Periodística*, a la Universitat de Navarra i s'anomena "tipologia de Martínez Albertos".

La següent classificació està extreta del llibre de Juan Cantavella i José Francisco Serrano, *Redacción para periodistes: informar e interpretar*, pàgina 59.

1. Estil informatiu (primer nivell)
  - 1.1. Actitud informativa
    - 1.1.1. Informació
    - 1.1.2. Reportatge objectiu
      - 1.1.2.1. Reportatge de fets
      - 1.1.2.2. Reportatge d'acció
      - 1.1.2.3. Reportatge de cites (entrevista)
      - 1.1.2.4. Reportatge de seguiment (reportatge curt)
2. Estil informatiu (segon nivell)
  - 2.1. Actitud interpretativa
    - 2.1.1. Reportatge interpretatiu
    - 2.1.2. Crònica
3. Estil editorialitzant
  - 3.1. Actitud d'opinió
    - 3.1.1. Article o comentari
      - 3.1.1.1. Editorial
      - 3.1.1.2. Lliure
      - 3.1.1.3. Columna

3.1.1.4. Crítica

3.1.1.5. Tribuna lliure

4. Estil ameno-literari

4.1. Actitud d'entreteniment, divulgació o de creació literària

4.1.1. Articles literaris (assaig, humor, divulgació...)

4.1.2. Narracions de ficció (novel·les, contes)

4.1.3. Tires còmiques

4.1.4. Poemes

4.1.5. Columnes personals

4.1.6. Altres

2.3.1.1. Notícia

La notícia és un concepte difícil de definir. Segons el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans és "un escrit destinat a donar a coneixença d'un punt d'història, de ciència, etc". També podem trobar altres definicions com: "el relat d'un fet recent que interessa al públic, la informació dels fets, descobriments i opinions de tota classe que interessin o afectin al públic". També es pot definir com "el relat concís i exacte d'un succés i no el succés mateix". En la majoria de definicions que podem trobar, localitzem dos elements comuns, el temps i la quantitat de lectors. La notícia és millor, més bona o val més; quan interessa al màxim de lectors i és publicada més ràpidament. No totes les notícies interessin a tothom, es poden definir alguns públics que es separen segons alguns continguts concrets, que interessin a un públic o a un altre. Aquests continguts o aspectes són: l'actualitat, la proximitat, la prominència, la raresa, el conflicte, el suspens, l'emoció, la conseqüència, el sexe, l'humor, l'aventura, l'edat, els animals i els contrastos. De tots aquests se'n poden extreure alguns de més importants, com serien l'actualitat, la proximitat, la prominència, la raresa, el conflicte, l'emoció i les conseqüències.

El primer element en el contingut d'una notícia, que capta l'atenció d'un grup molt ampli de lectors, és l'**actualitat**. Un fet immediat i urgent sorprèn i destaca més sobre qualsevol que ja es coneix des de fa temps.

El segon aspecte que cal accentuar és la **proximitat**. L'ésser humà és un ésser egoista i egocèntric, en major part, per tant ell i el seu voltant és el que més l'interessa.

La seva família, el seu treball, la seva casa, la seva salut... és més importat que la família, el treball, la casa o la salut d'un desconegut i encara més si es d'un desconegut que viu a centenars o milers de quilometres d'ell. En la majoria de casos, un fet en la seva proximitat genera més expectació, encara que sigui de menor importància, que un altre fet més important en un país llunyà.

El següent aspecte és la **prominència**, és el cas de que els títols, fortunes, èxits i delictes o escàndols, són més interessants quan són de persones famoses o conegudes, que no pas el mateix delictes o èxit que pot tenir un desconegut.

La **raresa** és un altre d'aquets elements de màxim interès pels lectors. Es tracta de trencar la monotonia i la regularitat, allò que passa per primer cop, quelcom que és únic, insòlit o estrany. Un bon exemple d'aquest element és el *Titànic*, si no s'hagués enfonsat no seria una història explicada i portada al cinema tants cops.

Un altre contingut d'una notícia que genera que sigui llegida per un gran nombre de persones és el **conflicte**. El conflicte sorgeix de les relacions, relacions entre persones, països, relacions laborals, polítiques, socials, comercials, psicològiques, etc. Tot el que suposi un atac i una defensa, una disputa, un debat, un triomf o una derrota; genera un gran interès periodístic perquè al mateix temps serà de gran audiència.

El penúltim aspecte a destacar és l'**emoció**. Molts cops, el primer impacte d'un text o una obra d'art el provoca al cor o a l'estómac, i després és el cervell qui processa la informació i l'analitza. Doncs amb les notícies passa exactament el mateix, per tant, qualsevol fet que desperti una emoció col·lectiva és i ha de ser notícia.

I finalment, l'últim element que atrau a la lectura d'una notícia és la **conseqüència**. Com més gran i més ample sigui la conseqüència més llegida serà la notícia. Es a dir, importa molt més una notícia amb una conseqüència econòmica o social que afecti a un gran sector de la població, com podria ser les persones en edat laborable, que a un grup més reduït de la població com podria ser la gent gran.

Després d'analitzar què és una notícia i quin són els element i aspectes que poden fer d'una notícia, una notícia d'èxit i amb un gran nombre de lectors o un fracàs de

notícia, cal saber com s'escriu una notícia. L'estructura bàsica per escriure una notícia de manera correcta és la piràmide invertida. La piràmide invertida és la piràmide inversa de l'estructura general de diversos gèneres com podria ser el conte, la novel·la o una obra de teatre. La piràmide normal està formada per tres elements bàsics: el plantejament o presentació, que és la part on s'especifiquen els detalls que poden ser transcendents al llarg de la història. En segona posició trobem els elements d'interès secundari o el desenvolupament, on s'explica la major part de la història. I finalment es troba el clímax, el punt de major intensitat que és el desenllaç, on es relata el final de la història. Si aquesta és l'estructura de la piràmide normal, cal invertir-la per trobar la representació gràfica d'una notícia. En primer lloc trobaríem el punt de major intensitat o clímax, començaríem amb un titular i una entrada on de manera molt directa s'explicaria el tema i s'intentaria captar l'atenció del lector. Seguidament trobaríem els elements d'interès secundari, on es respondrien els 5 *questionwords*, què, qui, quan, com, on i per què. I en últim lloc trobaríem els detalls i informació extra, anomenades dades incidentals.

Aquesta estructura per escriure notícies té un sentit, redactant una notícia a través de la piràmide invertida ens permet:

- Facilitat per la lectura. En el primer o primers paràgrafs de la notícia respon les preguntes bàsiques, les WH, que són els principals centres d'atenció per al lector en una notícia.
- Informar i estar al corrent del fet només amb el primer paràgraf. Així que ésicaç per als lectors que van curts de temps.
- Respon les preguntes del lector en un ordre cronològic i que incita a seguir llegint la notícia. Té més sentit començar amb força i explicant els fets generals, que no pas els petits detalls, que poden no generar cap interès.
- Facilitar el treball als encarregats de posar títols a totes les notícies del diari, ja que amb una lectura ràpida pots extreure'n tota la informació necessària i bàsica per crear un bon titular, que és un factor clau en la decisió de llegir o no llegir la notícia.

- Per acabar, en cas de que s'hagi de reduir la notícia per manca d'espai en la pàgina del diari o revista, es pot retallar pel final i no impedeix que el lector s'assabenti dels fets més importants.

2.3.1.2. Crònica

La paraula crònica procedeix del grec, *cromos*, que significa temps. La crònica és una narració directa i objectiva que reflexa un esdeveniment explicat respectant la cronologia dels fets. EL cronista, què és l'autor de la crònica, ha d'aconseguir que sigui una lectura clara, ràpida i fàcil. Es poden utilitzar elements secundaris com la descripció, comparació o fer una referència, però sempre han de ser secundaris i no influir negativament al desenvolupament i narració de la crònica. La crònica no té un estil determinat, com la notícia que ha de respondre les 5 WH, només cal seguir l'ordre cronològics dels fets. I tampoc té una estructura com la piràmide invertida en el cas de la notícia.

En la crònica les paraules tenen una única funció, una funció informativa utilitzades amb la màxima precisió possible, per tant el llenguatge ha de ser creïble, sense metàfores ni altres figures retòriques com en la poesia. Quan s'escriu una crònica per tal de ser el màxim d'objectius i exactes s'evita la primera persona i els noms, dates, direccions, preus... s'escriuen complerts. El cronista, també és l'encarregat de passar de milles a quilòmetres o d'una moneda estrangera a la moneda local, amb la finalitat de facilitar al lector la comprensió de les dades. Aquest aspecte forma part del treball del cronista i del periodista en genera, ja que en qualsevol gènere periodístic s'ha de fer el mateix.

2.3.1.3. Entrevista

L'entrevista és l'interrogatori o enquesta que un periodista realitza a una persona, l'entrevistat, per tal de saber les seves opinions, idees, pensaments, propòsits, etc. prendre'n nota i després publicar-les. Aquests són els passos per realitzar una bona entrevista:

Abans de realitzar l'entrevista és aconsellable respondre'ns a nosaltres mateixos aquestes preguntes: Per què estam preparant aquest reportatge? Què és el que necessitem saber i com ho aconseguirem? Quin és el principal propòsit? Un cop

respostes aquestes preguntes i haver definit el què es vol aconseguir amb aquesta entrevista i haver definit els objectius, podem passar a la preparació de l'entrevista.

Per realitzar una entrevista de qualitat i de la qual se'n pugui treure tot el profit possible cal anar-hi preparat i informat. No tot es basa en realitzar una llista de preguntes, que és necessari, primer cal investigar sobre el tema que es preguntarà i també cal estudiar a l'entrevistat.

Es poden seguir una sèrie de normes i consells a l'hora de preguntar a l'entrevistat, amb la finalitat de realitzar una entrevista més productiva:

- Evitar preguntes les respostes de les quals siguin "sí" o "no" menys si es vol confirmar una informació exacta, millor preguntar amb "com" "per què" o "què".
- Mantenir les preguntes curtes i enfocades a un sol tema.
- Evitar hipèrboles o paraules complicades.
- Mantenir la seva opinió i pensaments fora de les preguntes.
- No intentar argumentar per tal de que l'entrevistat canviï d'opinió, demani el per què de la seva opinió.
- Qüestionar, "com sap vostè això?"
- Preguntar sobre temes sensibles de manera educada i sense semblar combatiu.
- Demanar exemples i descripcions per ser més exacte i precís.

En una entrevista és fonamental mantenir una interacció visual i corporal amb l'entrevistat. Demostrar empatia fa que l'entrevistat sigui més obert, o augmenti les possibilitats d'obrir-se. "Entrevistar és la ciència de guanyar-se la confiança, i després guanyar-se la informació", diu John Brady a "L'art de la entrevista".

A vegades seguir la llista de preguntes ja realitzades abans no és la millor opció, cal percebre aquells moments en què la història pot seguir un millor camí. No s'ha de tancar la porta a rebre informació més interessant i útil per voler passar a la següent pregunta.

No s'ha d'acabar l'entrevista fins que no tinguem tots els dubtes resolts, també es poden extreure preguntes a través de les respostes no compreses.

Deixar clar el propòsit i el context de l'entrevista i intentar saber les preocupacions de l'entrevistat per tal de què un cop acabada l'entrevista no ens trobem amb informació que no podem publicar.

La millor manera de realitzar una entrevista és cara a cara, ja que permet que l'entrevistador observi el comportament i les reaccions de l'entrevistat, cosa que per telèfon o correu no podem apreciar. La segona millor opció és el telèfon, tot i que no ens permet observar a l'entrevistat podem apreciar en quin to parla i podem conduir l'entrevista cap a on ens sembli millor. Finalment, l'última opció és l'entrevista mitjançant el correu electrònic, ja que no ens permet observar ni sentir a l'entrevistat ni dirigir l'entrevista. Tot i això té algun avantatge, com el temps, si es té una agenda extensa, segurament és la millor opció.

És convenient assegurar-nos de què hem entès el significat de la resposta i d'algunes possibles expressions, en cas contrari s'han de demanar aclariments.

És important aconseguir alguna manera de ficar-nos en contacte amb l'entrevistat per tal de poder tornar a contactar si hem d'aclarir qualsevol dubte. També és interessant, després de la seva publicació, passar-li l'entrevista a la font per rebre els seus comentaris i crítiques.

2.3.1.4. Reportatge

El reportatge és el gènere periodístic per excel·lència, ja que tot el que no sigui crònica, comentari o article, és considerat reportatge, inclús l'entrevista està considerada reportatge. És el relat informatiu, lliure referent al tema, objectiu en quan al model i redactar en estil directe. Està format per tres grans blocs o parts: el titular el *lead* i el cos. El titular té la funció de resumir el contingut del text i incitar al lector a llegir el reportatge. El *lead*, que significa avançament, és un petit resum de la notícia on s'inclouen les dades fonamentals. Igual que el titular, té la funció d'incitar a la lectura. I l'última part és el cos, la part més extensa però que no està marcada i depèn de l'estil periodístic del redactor. Els trets característics i distintius del gènere del reportatge són els següents:

- El **tema** ha de ser actual tot i ja no ser una notícia en el sentit estricte, però en tots els casos ha de treballar sobre fets desconeguts fins al moment, encara

que no siguin actuals. Aquest gènere ens permet desenvolupar més extensament els fets de les notícies amb les seves circumstàncies i conseqüències explicades.

- **L'estil literari** és de caire informatiu, ja sigui de primer o de segon nivell segons el tipus de reportatge: objectiu o interpretatiu.
- **L'actitud psicològica** del periodista és informativa o interpretativa segons el tipus de reportatge.

Com he dit, els reportatges es poden dividir en dos grans grups segons la redacció de la informació:

- El **reportatge objectiu**, que té la funció informativa i tal com diu la seva denominació, es caracteritza per la seva objectivitat, És un relat descriptiu dels fets, sense incloure-hi l'opinió personal del periodista i compta amb informació de suport i recolzament com valoracions de protagonistes o testimonis, xifres i dades, fotografies, gràfics, esquemes, o altres fonts d'informació.
- El **reportatge interpretatiu**, per altra banda, inclou la informació i la opinió, així que el relat dels fets està acompanyat per la valoració o judicis que fa el mateix periodista. Aquestes intervencions del periodista, determinen l'enfocament del tema tractat en el reportatge. Per realitzar un reportatge interpretatiu, s'ha de fer en primera instància un periodisme d'investigació, que es basa en d'un procés de documentació i posteriorment una etapa de redacció de les conclusions fonamentades en les dades recollides i estudiades.

A més els reportatges també es poden classificar segons els usos o formats:

- **Reportatge d'esdeveniments**: en el qual es presenten les dades en relació amb el seu interès.
- **Reportatge d'acció**: on el reporter té el paper de protagonista i la informació segueix un ordre temporal, acostumen a tractar temes d'interès humà com sentiments o drames.
- **Reportatge gràfic**: reportatge format íntegrament per fotografies.

- **Reportatge temàtic-programa de televisió:** altrament conegut com a documental, presenten temes d'interès general de diverses tipologies, amb un enfocament precís i tenen com a objectiu principal la divulgació o la formació.

A l'hora d'escriure un reportatge, sigui del grup que sigui i del tema del que parli, és aconsellable seguir una mena de normativa o consells sobre l'estil lingüístic. El primer que cal tenir el compte és el **llenguatge creatiu**, l'ús de descripcions, sinònims i combinar textos de tipologia diferent fa que la lectura sigui més lleugera. També es pot utilitzar una imatge impactant, per trencar el ritme del reportatge. Un segon punt a tenir en compte és **l'objectivitat**, en textos divulgatius s'utilitza un lèxic més general i no tan especialitzat com s'utilitzaria en textos científics. La creació literària no ha de bandejar l'objectivitat, la claredat i la precisió. El següent punt és la **coherència textual**, cada paràgraf ha de mantenir la mateixa unitat temàtica, i el text ha d'estar cohesionat, per tant, és bo utilitzar connectors. I finalment, l'últim punt a tenir en compte en la redacció d'un reportatge són els **recursos estilístics**. L'ús de recursos retòrics potencia la creativitat textual i l'interès en el reportatge.

2.3.1.5. Editorial

Dins de l'article o comentari trobem diversos subgèneres com l'editorial, lliure, columna, crítica o la tribuna lliure. Els que s'utilitzaran en la revista seran l'editorial i la columna.

L'editorial és un treball periodístic que interpreta certes notícies i obre un debat sobre elles d'acord amb la ideologia de la publicació. L'objectiu principal és influir en els lectors respecte les virtuts o defectes de determinades qüestions i formar una opinió. L'editorialista, que és l'autor de l'editorial, s'encarrega de donar forma, estil i essència als temes seguint el corrent ideològic del mitjà

. Per tant el llenguatge que s'utilitza en l'editorial és lliure, no hi ha normes de com redactar un bon editorial, sinó que el llenguatge de l'editorial és el llenguatge del seu autor, sense cap limitació, excepte les del propi autor. Està clar que cada tema tindrà un estil de llenguatge; no s'utilitzarà el mateix llenguatge per parlar sobre temes polítics i econòmics que per analitzar una moda de roba.

A part l'editorial té tres estils:

L'estil autoritari, en què l'autor adopta una actitud de seguretat i experiència que no admet cap rèplica, la finalitat és que tot el que diu sigui acceptat pels lectors. El segon estil és **l'estil objectiu**, amb origen al periodisme nord-americà, l'autor exposa els fets des d'una actitud freda i distant, sense donar la seva opinió. I en algun cas que ho pot fer, ho fa com si s'abstingués de fer-ho, sense l'objectiu de convèncer al lector. I finalment, l'últim estil és **l'estil interpretatiu**; és semblant a l'estil objectiu en el fet en què l'autor exposa els fets i la informació d'un tema però es diferencia perquè els enllaça amb una interpretació o significat per tal de que els lectors coincideixin amb el seu pensament o opinió.

L'editorial també es pot classificar en tres grups seguint un altre criteri, el criteri de la intenció de l'editorial. L'editorial pot ser interpretatiu, persuasiu o investigador. El primer interpreta els fets sense aportar cap solució als problemes ni suggerir cap acció per resoldre'ls. El segon interpreta però suggereix el què es pot fer per solucionar el problema. I el tercer, que és el més compulsiu, exagera els problemes i intenta convèncer als lectors sobre un a acció directa per combatre'ls.

Uns bons consells per preparar i redactar bé un bon editorial serien: documentar-se molt bé sobre el tema, comprendre el tema, utilitzar contrastos i comparacions per reforçar la idea central. Ser breus; no superar les 500 paraules, utilitzar paràgrafs curts, rellegir el text i corregir-lo en funció de guanyar més simplicitat i claredat, assegurar-se de que compleix el propòsit marcat i no deixa dubtes sense resoldre i finalment, utilitzar un títol curt.

2.3.1.6. Columna

La columna és un treball periodístic que agafa un aspecte de l'actualitat i el comenta, el mostra de manera clara i directa, amb un sentit col·loquial, i s'obra a que s'expressi l'opinió de l'autor. Agafa un perfil determinat o uns detall sobre un tema bastant general. Es caracteritza principalment pel seu equilibri, tant conceptual com estilísticament. La condició de columna va lligada al seu disseny gràfic, a la forma en que apareix exposada a la pàgina de la revista o diari. Utilitza un sol títol curt, atractiu i insinuant una idea però a la vegada obrin un interrogant al lector per tal de que acabi

llegint la columna. S'utilitza amb freqüència la primera persona del singular, per la seva característica d'intimista i per això la columna sempre va seguida i lligada de la firma de l'autor. Uns bons consells per escriure una bona columna són: no barrejar temes i centrar-se en un de sol, no utilitzar massa adjectius i escriure amb la màxima claredat possible.

La columna té una petita estructura marcada dins de la llibertat que pot tenir l'autor. La columna ha de tenir un nus principal, un objectiu de principi a fi; durant el desenvolupament es pot desviar una mica del tema amb l'aparició de records, comparacions, anècdotes o similituds però sempre tornant a l'objectiu principal de la columna. Ha de començar amb un inici prou atractiu pel lector i ha d'acabar amb un desenllaç potent i concret.

3. LA MEVA REVISTA

3.1. Seccions i aspectes

Per tal de saber quins eren els temes que la gent valora de manera més positiva que surtin en una revista castellera vaig realitzar una enquesta a través d'internet que va ser resposta per un centenar de persones i em va permetre extreure les conclusions que exposo a continuació.³

Un aspecte que cal tenir en compte és que més del 70% de les respostes són d'una franja d'edat entre els 13 i els 30 anys i que es dona un equilibri entre homes i dones quasi exacte.⁴

Primer, sobre els temes d'interès a la revista cal destacar les cròniques, amb una valoració màxima de 3 punts del 51.5% de les respostes, i el reportatge fotogràfic amb una valoració de 3 punts del 63,4%. Les cròniques de les diades, al ser una única revista, de la qual no està pensat que hi hagin més números, he decidit incloure entre 4 i 8 cròniques de diverses diades, seguint els interessos del món casteller i els resultats de l'enquesta respecte l'interès en colles petites i grans. I parlant del reportatge fotogràfic he decidit dedicar-li més pàgines de les que en primera instància tenia pensades per la molt bona valoració que va tenir, i com ja he dit abans, al ser un únic número, pensava dedicar-lo a diversos fotògrafs del món casteller. Aquesta decisió ha suposat un augment de pàgines. En el cas de què fos una revista que sortís mensualment seria més adient dedicar el reportatge fotogràfic a un sol fotògraf per donar-li més protagonisme.

Mirant els altres articles d'interès possibles a la revista, al voltant del 45% dels enquestats els han valorat amb 2 punts sobre 3. Entre aquests, els més valorats són els articles relacionats amb el món casteller, com castells i colles internacionals, el museu casteller i documentals castellers; per tant, trobo interessant donar prioritat a aquests articles davant d'altres, i és el mateix cas dels articles de temes debat i de temàtica històrica. Amb els articles de temes de debat, al generar certes discussions i això capta més l'atenció dels castellers i dels possibles lectors de la revista, penso que preguntar a diversos castellers de diferents colles i exposar les seves opinions d'aquests temes pot

---

³Vg. Annex 2, pàg.47

⁴Vg. Annex 3, pàg.49

ser interessant. Crec que és una bona manera i és semblant a una tertúlia, que crec que seria la millor opció i fer un debat, però en el format de revista és molt difícil. Perquè copiar tot el diàleg que podrien tenir els castellers escollits a la revista seria massa feixuc pels lectors, i alhora de redactar un article parlant sobre el debat podria ser molt fàcil no ser imparcial.

Per altra banda, els articles que pitjor han estat valorats com és el cas dels articles d'aspectes socials dels castells i de les colles castelleres i sobre colles punteres, crec que possiblement no serien presents a la revista. Però en el cas dels articles sobre colles punteres, veiem que en la valoració de 3 punts han aconseguit un 30,7%. Penso que hi han de ser presents d'alguna manera, com per exemple en entrevistes o articles d'opinió.

Mirant els resultats del formulari, les entrevistes i els articles d'opinió també tindran un pes important, i en ells caldrà parlar sobre temes ben valorats com les colles petites i castells universitaris. I fixant-nos amb la pregunta oberta d'afegir més temes, els més destacats són la canalla, amb entrevistes o un espai dedicat a la canalla i també a la música i els músics. A la pregunta de quin format creus que és més adient, internet supera pel doble de vots al paper, però per comoditat i facilitat a l'hora de treballar i presentar el treball, he decidit fer-la en paper i un cop enllestida la penjaria a internet, ja que no puc passar per alt el 80% de valoració que han fet els enquestats per l'opció d'internet. I respecte a la qüestió del preu de la revista, estaria molt bé vendre-la entre 2 i 4€ però tot dependria del cost d'impressió i maquetació de la revista.

3.2. Procediment

Per dur a terme la creació de la revista al principi he treballat en tres aspectes. El primer i el més important dels tres ha estat el contingut de la revista, els articles que donaran cos a la mateixa. Els primers articles en què he treballat han estat l'article que parla de temes debat en el món casteller i en l'entrevista a Pere Almirall, cap de Colla dels Castellers de Vilafranca. Anteriorment, per saber quins eren els temes que més interessaven a la gent, vaig decidir fer una enquesta a través d'internet que ja he comentat en l'apartat anterior.

Per l'article de debat de temes castellers vaig enviar una petita enquesta a castellers importants i singulars de diverses colles per tal de saber la seva opinió i un cop vaig tenir les respostes de tothom vaig començar a comparar les respostes i a escriure l'article i a extreure conclusions.⁵ Tant aquestes enquestes com l'entrevista les he realitzat a través del mail o les xarxes socials, sobretot per la comoditat de les dues parts, l'emissor i el receptor. Tanmateix, uns altres articles escrits al principi van ser les cròniques de les diades, principalment per tenir fresca la memòria de les diades en què vaig poder assistir.

Un altre aspecte en què vaig treballar al principi per deixar-ho enllestit van ser les pàgines mestre de la revista, és a dir, el disseny base de la pàgina de la revista, la seva estructura, número de pàgina, distribucions possibles del text, fotografies i títols, etc. El programa que he decidit utilitzar per a l'edició de la revista ha estat el programa *InDesign* CC 2015, de *Adobe*; per la facilitat a l'hora d'aprendre i la possibilitat d'obtenir-lo fàcilment, a més de què és força senzill d'utilitzar.

I finalment, l'últim aspecte que vaig treballar paral·lelament amb els anteriors en un principi, va ser la portada, ja que en molts moments, inconscientment estava pensant en la revista i el meu cap treballava sol, i em venien possibles fotografies per posar a la portada i diversos noms de la revista. Així que vaig dedicar un dia exclusiu a treballar la portada. Després d'analitzar tots els noms que se m'havien acudit i el mateix amb les fotografies vaig fer diverses combinacions, i el resultat finalment ha estat La Diada pel nom de la revista i la fotografia que l'acompanya és una fotografia realitzada per mi mateix, de la canalla dels Brivalls de Cornudella a Reus. Aquesta combinació va ser la definitiva al substituir una primera portada amb una fotografia de la Colla Vells dels Xiquets de Valls.

El motiu del nom és el que representa el concepte de diada. Segons el punt de vista del participant en una diada, el seu comportament, accions, pensaments són diferents. No és el mateix una diada per un casteller que actua, que per un casteller que està de públic, o per un turista. Així que el nom de diada recull tot el que pot passar en una diada, cròniques d'aquestes diades o temes de conversa que poden sortir durant una

---

⁵Vg. Annex 4, pàg.55

diada entre el públic. Inclús entrevistes que els mitjans de comunicació poden fer durant una diada castellera. I la fotografia es va escollir principalment per fugir dels cànons de valorar com a millors fotografies del moment precís de l'aleta, i centrar-se més en un altre moment no tan destacat de la diada seguint amb el mateix fil d'argumentació del nom de la revista.

Un cop ja tenia la majoria d'articles fets i la pàgina base, vaig començar a fer la maquetació de la revista, triant la lletra del text i diverses tipografies per utilitzar en els títols. A més, vaig començar a informar-me, preguntar i demanar les fotografies al fotògrafs que serien presents en el reportatge fotogràfic. Tal com explico a la part teòrica dels diferents gèneres periodístics i en els punts fonamentals del disseny d'una revista hi ha les fotografies. Així que vaig anar escollint diverses fotografies fetes per mi mateix, que són les que tenen escrit al peu de pàgina: foto: i&a produccions, o sinó he demanat a companys fotògrafs o a les mateixes colles si em podien cedir algunes fotografies per tal de potenciar l'article.

Finalment, podeu fer el seguiment de la revista tant en format paper com en digital en el següent enllaç:

http://issuu.com/ignasisalatbas/docs/la_diada

CONCLUSIONS

Al finalitzar el treball i posant la mirada en la introducció metodològica, puc aportar una primera valoració dels dos principals objectius del treball: endinsar-me en el món del periodisme casteller i conèixer la història i l'evolució de la tradició castellera.

En el periodisme casteller, després de fer la recerca sobre el periodisme i els gèneres periodístics he fet la feina de camp: buscar, informar-me, preguntar, redactar, per tal de confegir el cos de la revista i els seus articles. En aquesta part he treballat diferents aspectes relacionats amb la redacció de cada tipus d'article i la seva preparació prèvia.

Tot i això, en alguns articles, com és el cas de les cròniques, no ha estat fàcil acostar-se a la realitat, en el sentit que he hagut de fer una crònica d'un esdeveniment que havia succeït mesos enrere, quan normalment s'acostumen a redactar hores després. Però pels altres articles, crec que sí que he pogut seguir el procediment d'informar-me i redactar de manera acurada acostant-me a la realitat i seguint les pautes prèvies.

En relació a les conclusions que he extret de l'enquesta realitzada, per decidir els temes d'interès casteller que volia que sortissin a la revista, no he pogut complir tots els objectius marcats, ja que en la pregunta que permetia escriure algun tema més, el tema de la canalla ha estat força demanat. I per la meva inexperiència en el tema de la canalla castellera i en el tema d'articles infantils no ha estat viable escriure un article dirigit a un públic infantil. Així que per no deixar aquest punt en blanc he decidit dedicar un article de la revista al tema de la canalla, ja que tenia la informació de primera mà que vaig extreure de la II Jornada de Tecnificació Castellera dedicada a la Canalla organitzada pels Xiquets de Cambrils el passat novembre en el marc de la setmana de la colla.

L'altre dificultat ha estat la columna, que pretenia tenir alguna col·laboració més, però al final em vaig decantar per convertir les columnes en articles d'opinió per donar-los més importància i rellevància. En les altres demandes extretes dels resultat de l'enquesta crec que de manera més o menys precisa he pogut complir-los.

L'últim aspecte a comentar respecte la revista castellera és una secció que es pot trobar a faltar a la revista, com és la publicitat. Un aspecte extremadament necessari per poder finançar part dels costos de redacció i impressió de la revista. Aquest és un tema a part que no he treballat en aquest treball de recerca ja que no he contemplat la possibilitat de publicació real de la revista.

L'altre objectiu principal marcat a l'inici d'aquest treball ha estat conèixer la història i l'evolució de la tradició castellera. Aquest objectiu crec que s'ha complert en un grau més elevat que l'altre perquè també era més fàcil, ja que ha estat d'entre els dos temes amb el que no començava de zero el meu coneixement. Més que conèixer la història i l'evolució dels castells a través dels llibres, que ha estat molt eficaç, m'ha sigut més útil i entretingut conèixer el tema a través de les entrevistes i la recerca que he realitzat per la redacció dels articles. Haver complert aquest objectiu em permet conèixer més bé la meva afició, la rellevància de cada castell per cada colla i la transcendència real d'aquesta tradició.

BIBLIOGRAFIA

CASTELLS:

BARGALLÓ, Josep: *Un segle de castells de 1900 a 2000 en dades*, Valls, Edicions Cossetània, 2001

ALMIRALL, Josep: *Castells Tocant el cel amb la mà*, Barcelona, Triangle Postals, 2012

PERIODISME:

SERRA, Alfredo i RITACCO, Edgardo: *Curso de periodisme escrito*, Buenos Aires, Editorial Atlantida, 2004

CANTAVELLA, Juan i SERRANO, José Francisco: *Redacción para periodistas: informar e interpretar*, Barcelona, Editorial Ariel, 2004

MARTINEZ ALBERTOS, Jose Luis: *Curso general de redacción periodística*, Madrid, Paraninfo, S.A., 2004

ARTICLES:

FIGUEROLA, Marc, "HumanTowers.cat", *Revista Castells*, núm. 47, anuari 2015, p. 44-51

SANS, Raquel, "Graduats en castells", *Revista castells*, núm. 47, anuari 2015, p. 52-56

Dosos amunt! Dir. Toni Comas i Carles Cortès. Televisions La Xarxa, emès el 22 de Juny del 2015

WEBGRAFIA

CASTELLS:

https://ca.wikipedia.org/wiki/Pilar_de_9_amb_folre,_manilles_i_puntals

[Consulta: 09/09/2015]

<http://www.cccc.cat/els-castells>[Consulta: 13/09/2015]

<http://revistacastells.cat/index.php/2014/09/el-pilar-caminant-els-origens/>

[Consulta: 13/09/2015]

PERIODISME:

<http://upcommons.upc.edu/pfc/bitstream/2099.1/8564/1/Mem%C3%B2ria.pdf>

[Consulta: 06/07/2015]

<http://blogvecindad.com/mini-guia-para-el-diseno-de-una-revista/>

[Consulta: 06/07/2015]

<http://es.slideshare.net/kiubo/consideraciones-en-el-diseo-de-revistas>

[Consulta: 06/07/2015]

http://www.suagm.edu/umet/biblioteca/Reserva_Profesores/linna_irizarry_educ_173/como_elaborar_entrevistas.pdf[Consulta: 06/07/2015]

<https://knightcenter.utexas.edu/es/blog/00-14112-guia-para-perfeccionar-el-arte-de-la-entrevista-periodistica>[Consulta: 08/07/2015]

https://ca.wikipedia.org/wiki/Hist%C3%B2ria_del_periodisme[Consulta: 10/10/2015]

<http://es.slideshare.net/reynadelakino/historia-del-periodismo>[Consulta: 10/10/2015]

blocs.xtec.cat/licurgell/files/2009/05/el_reportatge1.doc7[Consulta: 20/10/2015]

ARTICLES:

<http://www.lavanguardia.com/croniques-castelleres/20140914/54415955633/diada-primer-diumenge-festes-santa-tecla-suma-10-castells-gamma-extra.html>

[Consulta: 13/11/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4455/colla/vella/demostrea/no/vol/tenir/sostre>

[Consulta: 13/11/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4457/dia/semprerecordaran/xiquets/tarragona>

[Consulta: 13/11/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4453/historica/joves/exhibicio/dels/minyons/merce>

[Consulta: 14/11/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4727/santa/ursula/consagra/colla/vella/mostra/cami/joves>

[Consulta: 18/11/2015]

<http://revistacastells.cat/2015/10/els-millors-castells-i-la-culpa-es-de-la-vella/>

[Consulta: 18/11/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4849/xiquets/reus/sumen/4de8/montblanc>

[Consulta: 21/11/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4814/montblanc/acull/diumenge/segona/trobada/colles/sud>

[Consulta: 21/11/2015]

<http://www.cargolins.cat/content/descarreguem-el-primer-9de7>

[Consulta: 26/11/2015]

<http://garusi.zonalibre.org/archives/2015/09/festa-major-des-4.html>

[Consulta: 26/11/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4838/emotiu/discurs/comiat/kevin/prados/al/capdavant/dels/nens>

[Consulta: 7/12/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4618/nens/vendrell/conquereixen/impossible>

[Consulta: 7/12/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4976/opinaven/4de10fm/principals/caps/colla/al/gener>[Consulta: 10/12/2015]

https://ca.wikipedia.org/wiki/4_de_10_amb_folre_i_manilles[Consulta: 10/12/2015]

<http://nensdelvendrell.cat/la-colla/canalla/>[Consulta: 12/12/2015]

<http://canalladelsndv.blogspot.com.es/>[Consulta: 12/12/2015]

https://ca.wikipedia.org/wiki/3_de_10_amb_folre_i_manilles[Consulta: 16/12/2015]

<http://revistacastells.cat/2015/09/el-3de10fm-te-corda/>[Consulta: 16/12/2015]

<http://www.xiptv.cat/dosos-amunt/capitol/viatge-castellers-de-vilafranca-a-la-xina>[Consulta: 17/12/2015]

http://www.ara.cat/castells/Colla-Vella-Xiquets-Valls-Hangzhou_0_1390661007.html[Consulta: 17/12/2015]

<http://elmoncasteller.cat/els-verds-i-la-jove-de-tarragona-ambaixadors-de-la-cultura-catalana-a-lexpo-de-mila/>[Consulta: 17/12/2015]

http://www.ara.cat/castells/Mila-castells-pisos-Exposicio-Universal_0_1375062730.html[Consulta: 17/12/2015]

http://www.revistacambriels.com/index.php?c_noticia=19642[Consulta: 27/12/2015]

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/diaricasteller/noticia/4339/jove/fa/cambriels/placa>[Consulta: 27/12/2015]

ANNEXOS

ANNEX 1

Llistat de vocabulari i nomenclatura castellera.

Agulla/pilar (a/p): estructura d'una persona per pis que es construeix a l'interior de estructures com el 3 o el 4, i es compta com a carregat quan l'estructura externa es descarrega i queda només el pilar o l'agulla.

Agulla: casteller d'estatura mitjana-alta i prima que es situa davant del baix, mirant-lo de cara, i que té la funció de subjectar al segon, el casteller que porta el baix a sobre, per tal de que no entri cap endavant ni obri els genolls.

Baix: casteller de tronc, com ja diu la paraula d'estatura baixa, que és situa sota de tot, tocant el terra i són les bases del castell i de la soca.

Contrafort/home del darrere: casteller que es situa darrere del baix i té la funció d'evitar que la soca s'obri i perdi les mides adequades per tal de que el castell s'aguanti i s'acabi descarregant.

Crosses: castellers, normalment dones, per la seva condició física, que es situen dos crosses per cada baix i col·loquen en cap al seu pit i amb l'ombro sota de l'aixella. La seva funció és ajudar al baix a suportar el pes i donar estabilitat a la soca.

Folre (f): pinya menys nombrosa que es situa sobre d'aquesta en els castells de 9 pisos o superiors menys a l'estructura del 2 que quan arriba als vuit pisos ja en porta i el pde7f. Té les mateixes funcions que la pinya.

Lateral: casteller d'estatura no tan alta com el vent o el primeres mans, situat entre ells amb la funció de subjectar el segon i evitar el desplaçament d'aquest.

Manilles (m): pinya menys nombrosa situat sobre del folre i que s'utilitza en castells d'extrema dificultat com el 2de9fm i els castells de deu pisos o el pde8fm. Té les mateixes funcions que la pinya.

Per sota (ps): manera d'enlairar castells diferent de l'habitual, en la qual es comença per el pom de dalt i es van aixecant els castellers del tronc per tal de situar uns altres castellers sota seu, i així aixecant cada pis fins arribar a vuit pisos possibles d'aixecar.

Primeres mans: casteller d'estatura alta que es situa darrere del contrafort i té la funció de subjectar el segon, pel cul, i així treu pes al baix i dona estabilitat.

Primers cordons: castellers que es col·loquen just darrere de les primeres mans, vents i laterals. Un cop col·locats aquests, dos o tres castellers darrere de cada un dels castellers que ocupen les posicions anteriors, entra la resta de la pinya.

Tap: casteller d'estatura baixeta que es situa entre dos castellers de pinya per tal d'ocupar un espai buit i així evitar que la pinya es mogui o s'obri.

Vent/dau: casteller d'estatura alta situat entre baix i baix amb la funció de subjectar el segon de cada costat i evitar el desplaçament lateral d'aquest.

ANNEX 2

Enquesta realitzada online per conèixer els temes d'interès per la revista castellera.

Enquesta d'interessos per una revista de castells

L'objectiu d'aquesta enquesta és conèixer quins són els aspectes del món casteller que interessin més, per poder-los incloure en una revista d'aquesta temàtica, segons l'edat de cadascú.

Aquest qüestionari forma part del treball de recerca de 2on de Batxillerat que estic duent a terme. Vinga va animeu-vos a fer-la que només és un moment.

Moltes gràcies!

* **Necessari**

Edat *

- 0-12 anys
- 13-18 anys
- 19-30 anys
- 31-55 anys
- +55

Sexe *

- Dona
- Home

Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells. *

0=gens 1=poc 2=bastant 3=molt

	0	1	2	3
Entrevistes a caps de colla, presidents, castellers, etc.	☐	☐	☐	☐
Articles/reportatges d'història castellera	☐	☐	☐	☐
Cròniques de diades	☐	☐	☐	☐
Temes debat (ex: els castells i esport o si el 9de8 és gamma extra...)	☐	☐	☐	☐
Reportatge fotogràfic	☐	☐	☐	☐
Articles i/o reportatges relacionats amb el món casteller (castells internacionals, museu casteller, fotografia/documentals/curtmetratges de castells, etc.)	☐	☐	☐	☐
Articles d'opinió (un espai on diversos castellers referents i no tant referents puguin donar la seva opinió sobre un tema)	☐	☐	☐	☐
Castells universitaris	☐	☐	☐	☐
Colles punteres del món casteller	☐	☐	☐	☐
Colles petites o en formació	☐	☐	☐	☐
Aspectes socials del món casteller (ex: activitats paral·leles de la colla)	☐	☐	☐	☐

Afegeix algun altre tema que valoraries que sortís en la revista.

Quin format et semblaria més adient? *

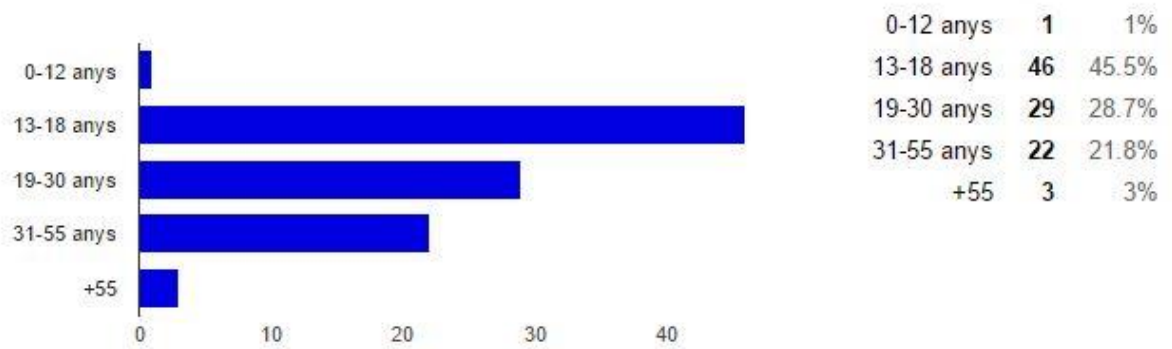
- En paper
- A internet

Quin preu et semblaria just i estaries disposat a pagar de manera mensual per la revista en cas de que fos en paper? *

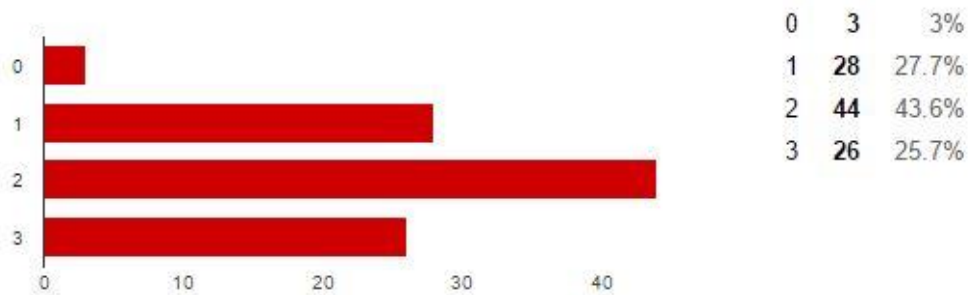
- 1€
- 2-4€
- 5€ o més

ANNEX 3

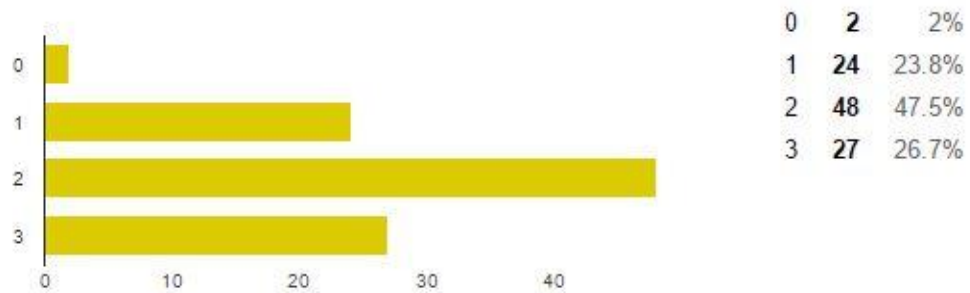
Resultats de l'enquesta de l'annex 2

Edat**Sexe**

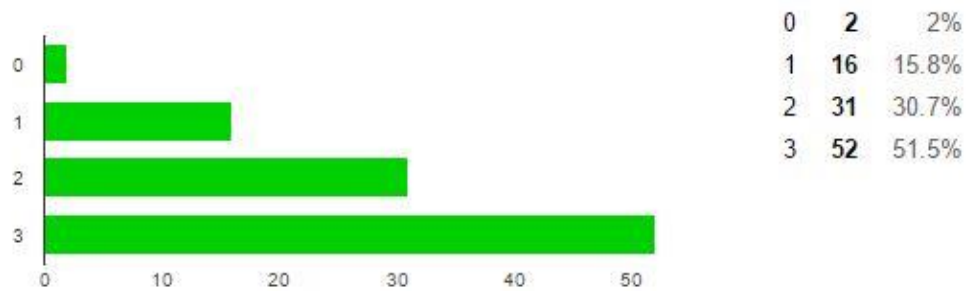
Entrevistes a caps de colla, presidents, castellers, etc. [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

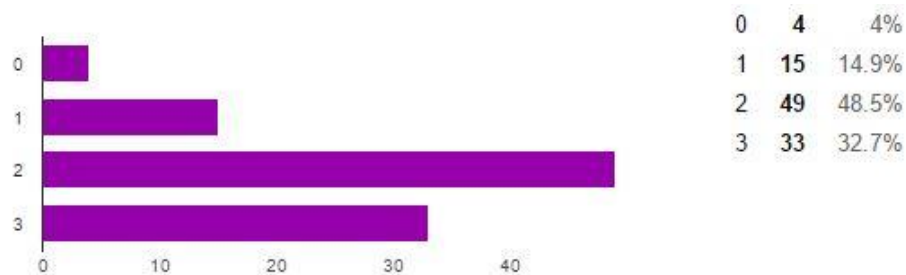
Articles/reportatges d'història castellera.[Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

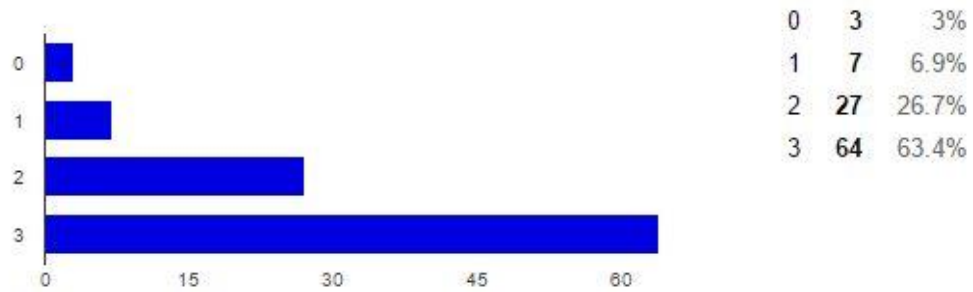
Cròniques de diades.[Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

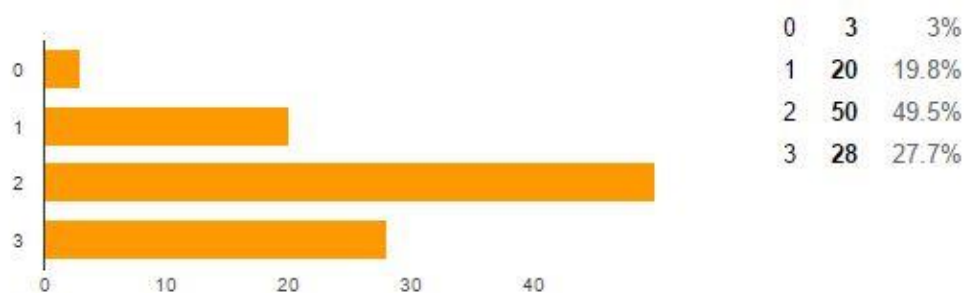
Temes debat (ex: els castells i esport o si el 9de8 és gamma extra...) [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

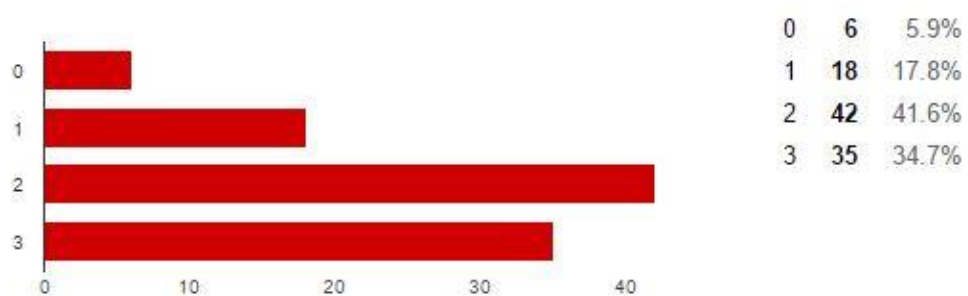
Reportatge fotogràfic. [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

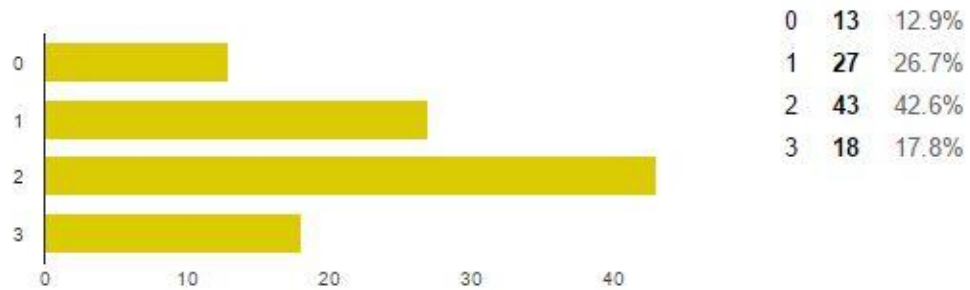
Articles i/o reportatges relacionats amb el món casteller (castells internacionals, museu casteller, fotografia/documentals/curtmetratges de castells, etc.) [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

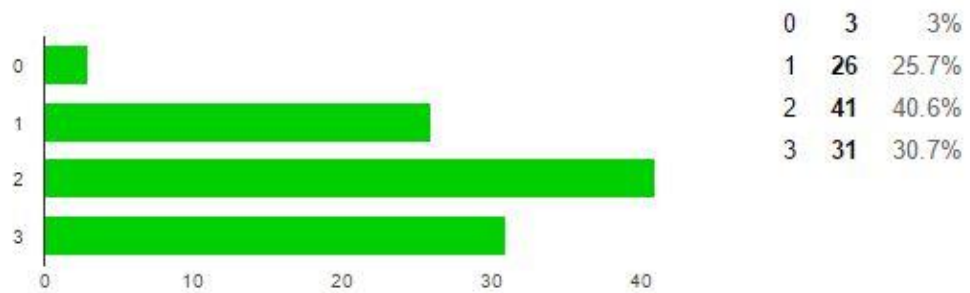
Articles d'opinió (un espai on diversos castellers referents i no tant referents puguin donar la seva opinió sobre un tema) [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

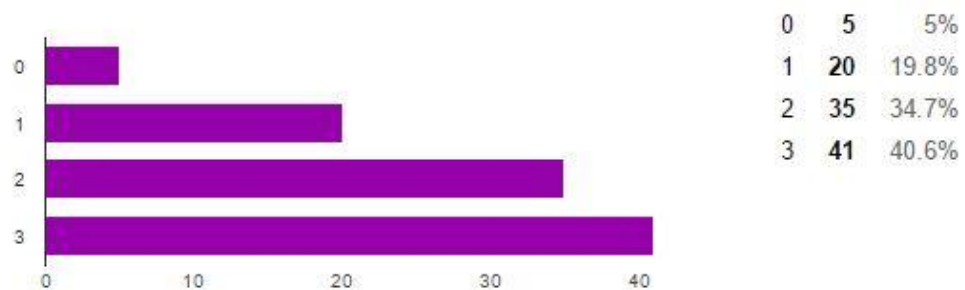
Castells universitaris. [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

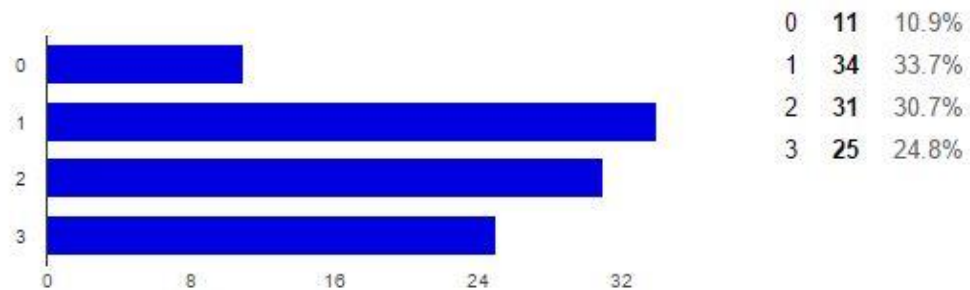
Colles punteres del món casteller. [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

Colles petites o en formació. [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

Aspectes socials del món casteller (ex: activitats paral·leles de la colla) [Valora de 0 a 3 l'interès que et desperta cada tema/article/reportatge per sortir en una revista de castells.]

Afegeix algun altre tema que valoraries que sortís a la revista.

- Estat d'ànim de les colles
- Com tractar amb les relacions dins la colla (favoritismes, conflictes...)
- Formació de la canalla, més importància als músics...
- Fotografies artístiques dels castells. Els castells fora de Catalunya (colles internacionals)
- Apartats dedicats a la canalla
- Colles petites.
- Seguretat en el món casteller.
- Calendari de les diferents diades a tota Catalunya.
- Accions alternatives que fa la colla per aconseguir diners, o com participen en les Festes Majors...
- Curiositats castelleres
- Baròmetre (menció a les colles que han pujat de pis)

- La canalla.
- Anècdotes, castells i colles a l'estranger...
- Seguretat, exercicis...
- Castells destacats
- La canalla de colles petites.
- Fotos i comentaris sobre els assaig.
- Músics.
- Castells petits.
- Aprenentatge dels castells i posicions.
- Algun apartat dedicat a la canalla mb contes, jocs, fotos, etc.
- El millor Castell de la jornada.
- La pinya, el folre i les manilles, com viure-la, com es viu.

Quin format et sembla més adient?

Quin preu et semblaria just i estaries disposat a pagar de manera mensual per la revista en cas de que fos en paper?

ANNEX 4

Qüestionari per realitzar l'article de temes debat.

1. El 9d8 és gamma extra? Amb 1 o 3 enxanetes?
2. Quin castell és més difícil, el 5 o el 7? I per què?
3. Quin castell és de major dificultat, el 3 amb pilar o el 4 amb pilar? I per què?
4. Què opines sobre castells no tan vistos com el 8 o el 10?

AGRAÏMENTS

Aquest treball ha estat possible gràcies a la col·laboració de diverses persones i colles castelleres que m'han ofert la seva ajuda, dedicació i suport.

Primer de tot, gràcies a la meva tutora, la Teresa Camats, pel el seu temps i la seva dedicació invertida en el treball, les seves crítiques constructives i ànims que feien falta. També per l'acceptació de portar-me el treball des d'un bon principi tot i la seva desconexió de la temàtica.

Gràcies a la família, que m'ha recolzat i pressionat perquè aquest treball fos un èxit, i per l'ajuda en la correcció de textos i maquetació de la revista.

Gràcies al Biel Duran i a l'Arnau Martínez per la col·laboració de manera desinteressada en la redacció d'un article per a la revista, i per les fotografies cedides per l'Arnau Martínez.

Gràcies a Pere Almirall, Aina Mallol, Jaume Galofré i Jordi Sentís per dedicar-me un temps en contestar l'entrevista o el qüestionari per a la redacció d'alguns dels articles. També gràcies als qui m'han facilitat el contacte amb els entrevistats.

Gràcies a l'Aleix Caballero, al Christian Muñoz, al Josep Pont i Roca, al Manel Tineo, al Cristian Muñoz i a i&a produccions per cedir-me fotografies ja sigui per alguna notícia en concret o per al reportatge fotogràfic.

Gràcies a les colles castelleres: Minyons de Terrassa, Colla Jove Xiquets de Tarragona, Castellers de Barcelona, Xiquets de Cambrils i Colla Vella dels Xiquets de Valls, per la col·laboració ja sigui en cessió d'imatges o informació per a la redacció d'articles.

Gràcies a les 101 persones que van dedicar uns minuts a respondre l'enquesta per tal de conèixer els temes castellers de major interès.

A tots, moltes gràcies.

